

DRAMMEN
KOMMUNE

Metoder brukt i Drammen kommunes område-
satsingen Fjell 2020 – Mot en bedre framtid

Dokumentet er ferdigstilt oktober 2020

Innhold

Metoder brukt i Områdesatsingen Fjell 2020	3
Innledning.....	3
Oppsummering: Hva skal til for å lykkes med områdesatsing?	3
Metode 1: Kunnskapsbasert	3
Metode 2: Målbare mål	4
Metode 3: Helhetlig tilnærming.....	5
Eksempel: Etablering av parken Hundremeterskogen	6
Metode 4: Brukermedvirkning	7
Eksempel: Hundremeterskogen	7
Eksempel: Kultur for å delta.....	8
Metode 5: Øke tjenestenes treffsikkerhet og bærekraftighet	9
Eksempel: Neon aktivitetshus.....	9
Metode 6: Innovasjon i eksisterende tjenester	10
Eksempel: Bydelstjenesten	10
Metode 7: Informasjon	11
Eksempel: Bli Med.....	11
Metode 8: Samhandling	11
Metode 9: Aktivitet på tvers av byen/nettverksbygging	12
Eksempel: Jobbsjansen.....	12
Eksempel: Ung leder	12
Eksempel: Blåkkfestivalen	14
Metode 10: Se sammenheng mellom flere tiltak	14
Eksempel: Ung leder, Ungdomscrewet og Blåkkfestivalen.....	14
Metode 11: Synlig aktivitet - områdeutvikling.....	15
Eksempel: Liste over områdetiltakene i Fjell 2020 i perioden 2010-2020:	15
Metode 12: Områdesatsing – arena for innovasjon og utvikling - Overføringsverdi til resten av kommunen	15
Eksempel: Aktivitetsskole.....	16
Eksempel: Familiehjelpen	16
Metode 13: Samarbeidsavtaler og evalueringer.....	16
Underveisevaluering	16
Sluttevaluering	17
Metode 14: Tillit	18
Metode 15: Positiv omtale.....	18
Metode 16 God koordinering.....	19

Metoder brukt i Områdesatsingen Fjell 2020

Innledning

Fjell 2020 – Mot en bedre framtid var Drammen kommunes områdesatsing. Prosjektet gikk over perioden 2009 – 2020, med forprosjekt fra 2009 – 2010, og hovedprosjekt fra 2010 – 2020. Denne veilederen er skrevet av prosjektleder for Fjell 2020 fra 2012-2018, Parminder Kaur Bisal, og oppsummerer metodene som ble brukt i prosjektet.

Oppsummering: Hva skal til for å lykkes med områdesatsing?

- Et godt kunnskapsgrunnlag og oversikt over alle planer i området
- Tiltak basert på brukermedvirkning og kunnskapsgrunnlaget
- God forankring politisk og i den administrative ledelsen
- Hele kommunen drar i samme retning – bygge området som et lag
- Områdeutvikling, tjenesteutvikling og ressursmobilisering må gå hånd i hånd
- Samarbeid med lokale lag og foreninger
- Bærekraftige tiltak (basert på brukermedvirkning, og at man ikke gjør seg avhengige av tilskuddsmidler)
- Jobbe annerledes – vri ressursbruken-forankre arbeidet i linja. Bruke prosjektmidler som *katalysatormidler*
- God organisering av prosjektet med tanke på forankring og effektivitet
- Ikke konkurrere med/ødelegge for det som fungerer bra
- Sist, men ikke minst – Det må være en stedlig koordinator og en koordinator mellom nivåer

Metode 1: Kunnskapsbasert

For å få gode og treffsikre tiltak er det viktig at prosjektene er basert på kunnskap, og at brukerne blir tatt med fra starten av (se om brukermedvirkning).

Før prosjektet Fjell 2020 ble vedtatt, var det gjennomført et forprosjekt. I dette prosjektet var det foretatt levekårkartlegging, stedsanalyse, brukerundersøkelser, brukermedvirkning og det var bestilt forskning fra NIBR. Dette dannet grunnlaget for hovedprosjektet Fjell 2020 – mot en bedre fremtid. Det fantes i tillegg en del tidligere rapporter om Fjell.

Forprosjekt fra 2009–2010

Metode 2: Målbare mål

Læringspunkter (fra sluttevalueringen av Fjell 2020)

- Tydelige og målbare mål, og en tydelig modell der tiltak, delmål og hovedmål henger sammen
- Måleindikatorene bør være objektive, relevante og gi identifiserbare data
- Gjennomføre nullpunktsmålinger
- Jobbe kontinuerlig med forankring, struktur og organisering
- Forankre og ansvarliggjøre styringsgruppen, slik at den er tro mot prosjektets intensjon og målsetting
- Forankre delprosjekter høyt i organisasjonen, og sørge for plan for god videreføring i linjen
- God informasjonsflyt mellom virksomheter på flere nivå

I alle større delprosjekter i Fjell 2020 som ble opprettet for å nå hovedmålet og delmålene i mandatet, ble det utarbeidet egne mål og styringsparametere. Disse ble nedtegnet i egne samarbeidsavtaler med virksomhetene som skulle gjennomføre delprosjektene. De fleste mål var kvantitative mål, og det ble foretatt tellinger og registreringer ved aktivitet. Der det var kvalitative mål, ble det gjennomført enkle spørreundersøkelser. Prosjektet har også brukt historiefortellinger der barn og unge kan gi uttrykk for de endringene de opplever, f. eks gjennom prosjektet «Si Det».

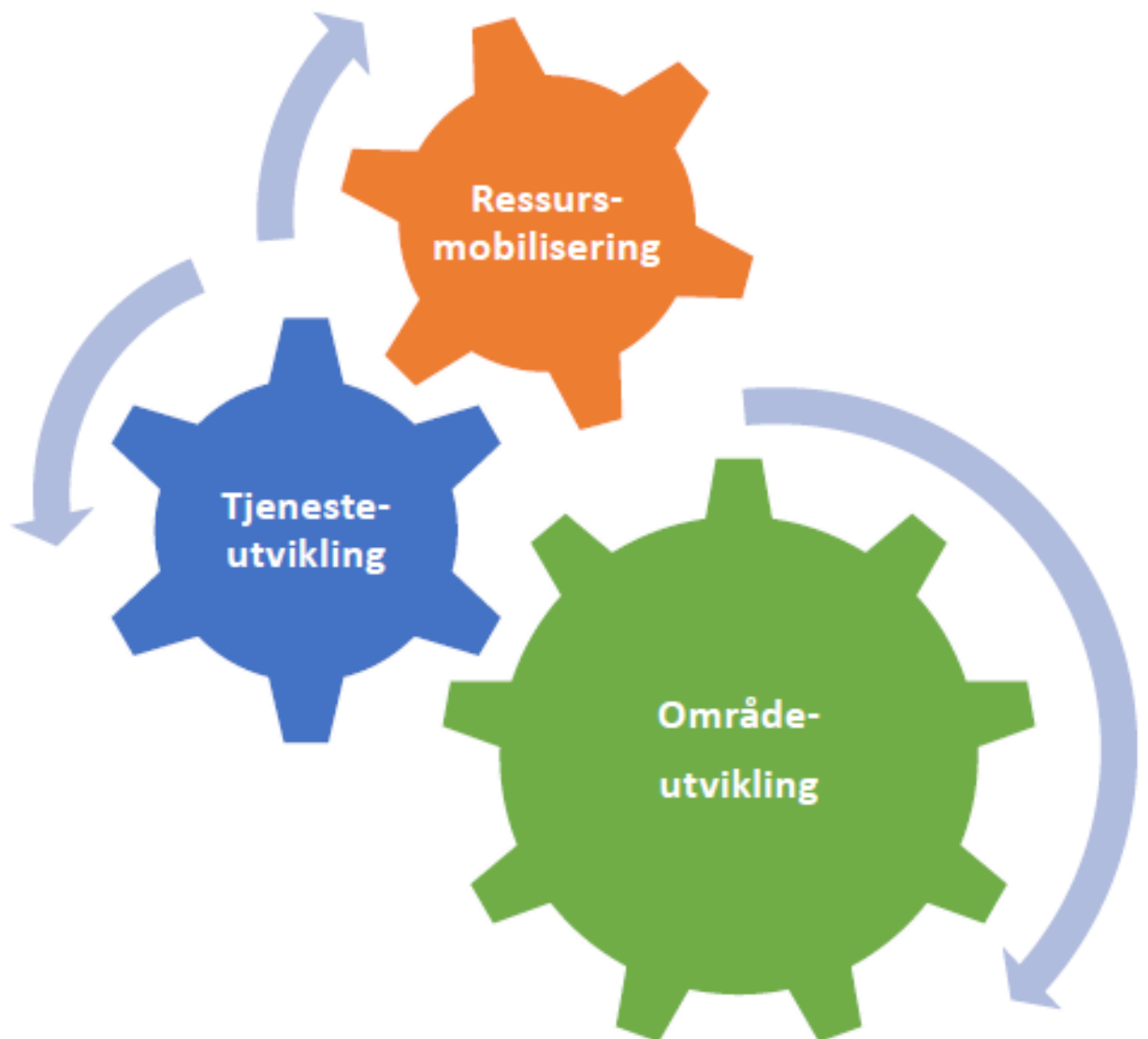
Hovedmålet om å få flere i arbeid i 2020 enn det var i 2010, viste seg likevel vanskelig å måle. Prosjektet hadde leveårsdata relatert til arbeid. Disse ble innhentet gjennom forprosjektet, og skulle fungere som nullpunktsmålinger. Men det var ikke lagt opp til oppfølging av en befolkningsgruppe som endret seg fra år til år. NIBR sin undersøkelse fra forprosjektet viste opp mot 40 prosent endring av befolkningen på Fjell per år grunnet stadige utflyttinger. Dette var en av faktorene som vanskeliggjorde oppfølging av resultatene. Prosjektet foretok registrering av antall personer som var hjulpet ut i jobb gjennom tiltakene som var igangsatt i Fjell 2020, og stillingsstørrelsen de gikk ut i. Men dette var ikke godt nok grunnlag for å si noe om måloppnåelsen. Evaluator måtte i tillegg droppe innhenting av nye SSB tall, da det ble for dyrt. Dessuten er det for tidlig å si noe om effekten av tiltakene rettet inn mot barn og unge for å forhindre senere frafall fra videregående opplæring, og derigjennom bedre deres sjanser til å ta høyere utdanning eller gå ut i arbeid. Konklusjonen fra sluttevalueringen ble derfor følgende:

«Kvalifiserings- og sysselsettingstiltakene har høy måloppnåelse sett opp mot delmålene i prosjektet, og det er dermed også sannsynlig at tiltakene har ført til noen grad av måloppnåelse i hovedmålet. Dette er det imidlertid vanskelig å si noe om, grunnet manglende tilgang på statistikk for perioden i området.»

Metode 3: Helhetlig tilnærming

Fjell 2020 skulle i henhold til mandatet oppnå hovedmålet ved bruk av tre strategier: *Områdeutvikling, Tjenesteutvikling og Ressursmobilisering.*

Suksessen har ligget i å bruke *samtlige* strategier i alle store tiltak, og være bevisste på at de er gjensidig avhengige av hverandre for å fungere godt. Det vil si at man aktivt tenker gjennom hvordan man gjennom tiltaket kan oppnå god områdeutvikling, gode tjenester og få folk til å delta.

Eksempel: Etablering av parken Hundremeterskogen

Ressursmobilisering: Tiltaket var resultat av brukermedvirkning. Det ble gjennomført arbeidsverksteder med barn og unge, beboere, lokale organisasjoner og lokalt kommunalt ansatte der målet var å identifisere hvilke områder som ble ansett som utrygge på Fjell, og områder man ønsket å utvikle for å øke aktiviteten på Fjell. Videre ble det gjennomført brukermedvirkning for hvilken målgruppe området skulle utvikles for, og hva man ønsket inn i området. Se nærmere beskrivelse under «Brukermedvirkning». Hundremeterskogen ble utpekt av befolkningen på Fjell som det området man ønsket å utvikle først.

Tjenesteutvikling: Kommunalt ansatte og private aktører i området var invitert til å gi innspill. I og med at utviklingsområdet hadde to kommunale og to private barnehager i nærområdet, så ble området utviklet for aktivitet til småbarn og deres familier. Området brukes nå daglig av barnehagene, og bidrar derfor til at barnehagene kan gi bedre tjeneste ved at barna har flere gode uteområder å spille på.

Både parken og gangveiene bidrar til at nærområdet kan brukes til turområde og til rekreasjon, og området oppleves som trygt. Det bidrar også inn i målet om økt fysisk aktivitet på Fjell og til bedre psykisk helse. Med en stor andel befolkning med innvandrerbakgrunn, er det viktig å tilrettelegge for gode gangveier i nærområdet, da mange ikke bruker skogsområdet, som ligger rett ved.

Områdeutvikling: Hovedmålet med å anlegge denne parken var å gjøre det mest utrygge og forsøpla uteområdet på Fjell trygt, samtidig som det skulle skape aktivitet og forskjønne området. Resultatet ble en park tilpasset barn mellom 0-6 år, og med muligheter for grilling og med sitteplasser. På dagtid fungerer området som en attraktiv lekeplass for alle de fire barnehagene i området.

Gangveiene rundt området ble også forbedret og forbundet med andre gangveier, slik at det til slutt ble en sammenhengende gangvei rundt hele sentrumsområdet. Det ble tatt hensyn til at området er meget bratt, og gangveiene ble lagt slik at stigningen ikke ble så stor. Gangveien ble lyssatt.

Metode 4: Brukermedvirkning

Eksempel: Hundremeterskogen

Tiltaket, etablering av Hundremeterskogen, sprang ut av brukermedvirkning (ressursmobilisering). Det ble gjennomført arbeidsverksteder med barn og unge, beboere, lokale organisasjoner og lokalt kommunalt ansatte der målet var å identifisere hvilke områder som ble ansett som utrygge på Fjell, og områder man ønsket å utvikle for å øke aktiviteten på Fjell.

Prosjektet brukte kart over området. Deltagerne fikk farge kartet med forskjellige farger for å gradere hva som opplevdes som mest utrygt osv.

Denne kartleggingen førte til at området som nå heter Hundremeterskogen, ble utpekt som det mest utrygge området på Fjell. Dette er et område som ligger på skoleveien til både ungdomsskolen og til barneskolen. Området ligger i sentrumsområdet, og er nærområdet til Fjellsentret og til Bydelshuset på Fjell. Det er også naboområdet til tre barnehager. Området besto av en bekk med et overgrodd område rundt med mange trær. Det var mørkt og meget forsøpelt. Prosjektet bestemte seg for å utvikle dette området først.

Runde to med brukermedvirkning handlet om ønsker for dette området. Det ble inngått kontrakt med et firma som skulle utvikle området. Sammen med kommunens egne landskapsarkitekter og byplanleggere og prosjektleder for Fjell 2020, gjennomførte de arbeidsverksteder som hadde som formål å finne ut hvilken målgruppe dette området skulle tilpasses til, og hva det burde inneholde. Resultatet ble at målgruppen skulle være barn 0-6 år, og familier. Bakgrunnen var at området ligger mellom to barnehager, den tredje barnehagen ligger 50 meter unna og den fjerde ca. 300 meter unna. Brukerne tegnet inn apparater mm som de ønsket seg. Prosjektet greide å etterkomme alle ønsker.

Tredje og siste runde med brukermedvirkning ble gjennomført i forbindelse med navnsetting av området. Området hadde forskjellige kallenavn, slik som Bekkefaret. Det ble gjennomført en navnekonkurranse. Det ble gitt informasjon gjennom flere kanaler for å nå frem til flest mulig, og det var også en premie for vinneren. Navnet «Hundremeterskogen» ble vinner av konkurransen, og navnet ble vedtatt politisk i henhold til gjeldende regler i navnesaker.

Tips: Det bør settes av nok ressurser i prosjektet til brukermedvirkning. Fjell 2020 brukte både kommunalt ansatte i arbeidet, og konsulenter som skulle gjennomføre prosjektet. Det må tas høyde for at brukermedvirkningen med voksne brukere må legges til ettermiddag eller kveld.

Hvordan rekrutterte prosjektet folk til brukermedvirkning:

- Gjennom skolene
- Engasjerte alle virksomhetene på Fjell
- Brukte nettverksmøtet til å få innspill og spre informasjon. Nettverksmøtet på Fjell ble arrangert av frivilligsentralen på Fjell, og ledere fra virksomhetene på Fjell, idretten, Fjell kirke, moskeen og borettslagene var del av dette nettverket
- Borettslagene bidro med å spre informasjon i sine blokker og henge opp plakater i alle oppganger
- Fjell har et eget blad som heter På Høgden. Det skrives av frivillige. Fjell 2020 sponset bladet ved å kjøpe to sider. Disse ble brukt til å gi informasjon om aktiviteten i prosjektet
- Det ble gitt informasjon gjennom de forskjellige tiltakene som var igangsatt
- Gjennom samarbeidet med Drammen Idrettsråd

NB! Et viktig prinsipp ved brukermedvirkning er at man må ville prøve å etterkomme de ønskene som kommer frem. Ikke alt vil være mulig selvsagt, men for å få en reell effekt av brukermedvirkningen og fremstå med tillit, så må man prøve å etterkomme det man kan. Det er derfor viktig å tenke godt gjennom hvilke tiltak man reelt ønsker brukermedvirkning i, og ikke bare for syns skyld. Resultatet av brukermedvirkning er ofte at man får til gode tiltak, som er tilpasset de som skal bruke dem. Ved at tiltakene er forankret, så blir også oppslutningen god. I områdeutviklingsprosjekter vil det være mindre hærverk, dersom befolkningen har eierskap til produktet. Fjell 2020 var tro mot resultatet fra brukermedvirkningene.

Bilder: Drammen kommune

Eksempel: Kultur for å delta: Hva fremmer og hva hemmer kulturell deltagelse hos barn og unge?

Samarbeidsprosjekt mellom CCE, Kultur og Telemarksforskning. CCE utviklet Fjell caset, eksperter på metodikken kultur for å delta – læring gjennom kreativitet og samhandling

Kultur for å delta

Prosjektet skal:

1. undersøke kulturell deltagelse blant ungdom i Drammen. Hva fremmer og hva hemmer?
2. undersøke effekten av fire konkrete prosjekter for å involvere nye grupper i kulturelle opplevelser
3. utvikle nye verktøy for og en ny rollebeskrivelse av lokalt kulturarbeid i flerkulturelle kommuner.

Metode 5: Øke tjenestenes treffsikkerhet og bærekraftighet

Eksempel: Neon aktivitetshus

Erfaring fra tidligere prosjekter på Fjell har vært at aktiviteten og kreativiteten har vært stor i perioden prosjektene pågår. Når prosjektene avsluttes, så stopper også finansieringen. Dette har i de fleste tilfellene ført til at aktiviteten stopper ved prosjektslutt. Bærekraft har derfor vært viktig for Fjell 2020. Tiltakene skal også leve etter at områdesatsingen er over. Derfor har det vært viktig å kartlegge alle ressurser som fins i området, og se om ting kan gjøres annerledes for å treffe bedre. Altså tjenesteutvikling eller tjenestevridning for å øke både kvaliteten og ytelsen.

Kommunen har i mange år hatt en barne- og ungdomsklubb på Fjell. Prosjektet foretok en gjennomgang av aktiviteten og hvor godt klubben var besøkt. Det viste seg at klubben hadde en fast gruppe som benyttet seg av den. Det var stort sett gutter og yngre barn som brukte stedet. Det fungerte også litt som et «sted å henge».

Prosjektet har i alle sine tiltak jobbet gjennom virksomheten som har hatt ansvaret for tjenesten. Det ble sammen med tjenesten satt nye mål. Det ble gjennomført brukermedvirkning med målgruppen og med skolene. Målene gikk på å øke antall deltagere i alle årsklasser for barn og unge, men med spesielt fokus på å øke andelen jenter og ungdom. Videre ble barn og unge direkte involvert i hvilke aktiviteter de ønsket seg, og også på å drive aktivitetene. Det ble laget et eget ungdomscrew som hadde ansvaret for dette. Den aller største endringen for å tiltrekke seg flere deltagere, var at åpningstidene ble lagt om, og at man begynte å servere gratis, enkel, næringsrik mat. Ved at barn og unge kunne gå direkte fra skolen og til klubben, så prioriterte de det. Tidligere dro mange hjem, og da ble terskelen straks litt høyere for å gå ut igjen å oppsøke en aktivitet.

Det ble også satt søkelys på kvalitet. Aktivitetene som ble prioritert var aktiviteter som bidro til økt læring, fysisk aktivitet, mestring og relasjonsbygging. Virksomhet kultur jobbet etter prinsippet om at det skal skapes en *relasjon*, det skal være *relevant* og det skal bidra til *ressursmobilisering*. Det ble også satt fokus på å gjøre ting som kunne bidra til at barn og unge kunne ha en historie å fortelle. Mange av barna på Fjell har ikke de samme mulighetene som andre til å delta på betalte aktiviteter og dra på ferier. Det å ha noe å fortelle om, eller skrive en stil om f. eks, er viktig for dem. Neon skal bidra til å bygge videre på læringen som skjer i skolen, og være arena for mestring for barn som kanskje ikke mestrer skolen like godt. F. eks har Neon jevnlig kurs om hvordan skrive låter (rap). Det er da kjente hip hop artister som har workshop. Virksomheten satset også på ansatte med mer kompetanse på barn og unge, for å øke kvaliteten på arbeidet.

Sist, men ikke minst, ble lokalene til klubben pusset opp. Det ble gjennomført navnekonkurranse og Fjell barne- og ungdomsklubb ble døpt om til Neon aktivitetshus. Januar 2020 flyttet Neon over i flunkende nye lokaler i Fjells nye storstue, Knutepunkt Fjell.

Metodisk tilnærming

- Relasjon
- Relevans
- Ressursmobilisering

Metode 6: Innovasjon i eksisterende tjenester

Eksempel: Bydelstjenesten

Prosjektleder hadde jevnlig møter med tjenestene på Fjell, med andre virksomheter som leverte tjenester på Fjell, med andre private aktører og organisasjoner på Fjell og aktører som driver aktiviteter på Fjell, men som selv ikke holder til der. Over tid bidro det til mye kunnskap om området, og også om ting som fungerte bra, ting som fungerte mindre bra og tjenester man savnet på Fjell. En av tilbakemeldingene fra flere, var behovet for et sted lokalt der man kunne få informasjon om kommunale tjenester og til f. eks å søke på forskjellige ordninger. Mange, blant annet barnehagene, brukte mye tid på å veilede foreldre til å søke barnehageplass, eller til å lese og tolke brev de hadde fått fra det offentlige mm.

Fjell hadde allerede et bydelshus med bibliotek, frivilligsentral og et nærmiljøkontor. Biblioteket holdt til i første etasje, og drev med vanlige bibliotekstjenester. De hadde sin egen skranke i sine lokaler. Frivilligsentralen hadde kontor i underetasjen og organiserte frivillige og koordinerte aktiviteter forbundet med det. Nærmiljøkontoret holdt også til i underetasjen, og de hadde ansvaret for utlån av noe utstyr og av lokaler. Alle tre tjenestene var avdelinger underlagt virksomhet Kultur i Drammen kommune, men ingen samhandlet om tjenester seg imellom.

I første etasje hadde det gamle bydelshuset en stor åpen hall/inngangsparti som ikke ble brukt til noe annet enn gjennomgang til de andre tjenestene på huset. Prosjektleder tok initiativ til å etablere et «servicetorg» i den åpne hallen. Her skulle brukere kunne møte ansatte som kunne sette brukere i kontakt med tjenester i Drammen kommune, gi informasjon om aktiviteter på Fjell, veilede i bruk av nettet for å søke på forskjellige ordninger, utlån av utstyr mm. Tiltaket skulle også bidra til å prøve ut hvordan tjenestene kunne utføres mest mulig effektivt, uten å tilføre flere ressurser. Det var allerede bestemt at det skulle bygges et nytt bydelshus vis a vis, og det gamle skulle bli barnehage og helsestasjon. Det var derfor viktig å prøve ut løsninger man kunne ønske seg i det nye bygget.

Det medførte behov for en del strukturelle endringer, både i forhold til hvordan tjenestene skulle jobbe og ombygning av bygget. Det ble lagt opp til en lengre prosess der de forskjellige tjenestene fikk medvirke til hvordan dette kunne løses. Eierskap var viktig, da prosjektet impliserte endringer i arbeidsoppgaver og arbeidsform for de involverte.

Fjell 2020 tilførte *katalysatormidler* til ombygging av bygget, og innkjøp av møbler. Det ble foretatt en mindre ombygging og tilpassing av hallen. Det ble satt inn en skranke, brukerterminaler med internett, skjerm med informasjon om aktiviteter og tjenester på Fjell sofagruppe og andre mindre sittegrupper, kaffeautomat og litt utsmykking.

I tillegg bidro biblioteket med midler til å gjøre om sitt lagerrom til stillerom der barn og unge kunne gjøre lekser. Biblioteket ble også bygd om, og gjort mer moderne med plass til flere aktiviteter.

Førsteetasje ble også bygd om slik at det ble kontorplass for frivilligsentralen, nærmiljøkontoret og koordinator på Fjell i førsteetasje. Pauserommet ble flyttet opp fra underetasjen. Slik sikret man at alle tjenestene var i umiddelbar nærhet til servicetjenesten.

I og med at tjenestene nå samarbeidet om en ny tjeneste, fikk også tjenesten et nytt navn. Den ble døpt om til Bydelstjenesten. Dette var et navneforslag fra de som skulle bidra inn i den nye tjenesten – biblioteket, frivilligsentralen og nærmiljøkontoret. Konseptet ble godt mottatt, og endringene førte til at besøkstallene til biblioteket økte fra 22000 i året til 44000. Modellen var førende for utforming av det nye samfunnshuset. Konseptet ble overført til det nye bygget, da det sto ferdig vinteren 2019/2020.

Metode 7: Informasjon

Eksempel: Bli Med

Hvordan nå ut med god informasjon til befolkningen på Fjell? Dette har vært et tilbakevendende tema. Fjell 2020 brukte alle de vanlige kanalene til å spre informasjon; Annonser i bydelsbladet På Høgden, som distribueres gratis til alle på Fjell og Austad, gjennom plakater, ranselpost og nettverksmøter. Fjell 2020 hadde også årlig stand på Fjell bydelsdag. Der ga prosjektet informasjon gjennom plansjer og muntlig, samt at man gjennomførte quiz relatert til prosjektet. Det ble gitt premie til vinneren. Men det var stadig folk som etterlyste hva som skjedde på Fjell.

Det ble derfor igangsatt et tiltak som fikk navnet Bli Med. Det ble utviklet en hendig brosjyre, der det ble gitt kortfattet informasjon om de store aktivitetene på Fjell man kunne delta på (ikke bare de som var igangsatt av Fjell 2020, men aktiviteter bredt). Hver aktivitet hadde også kontaktinformasjon til en person man kunne henvende seg til, dersom man ønsket å delta. Denne brosjyren inneholdt informasjon på norsk og fem andre språk. Språkene det ble oversatt til, var de som på den tiden var de største språkgruppene på Fjell.

Fjell 2020 hadde gjort seg gode erfaringer med å gå fra dør til dør gjennom prosjektet gratis kjernetid i barnehagen. Ved å banke på dørene til målgruppa, greide man å nå ut med informasjon til alle. Bli Med brosjyrene ble derfor delt ut til alle ved at to og to gikk sammen og banket på hver enkel dør på Fjell. Utdelerne tok seg tid til å slå av en prat med beboerne, og forklare dem litt rundt brosjyren og si noe om aktiviteten på Fjell. Det ble samtidig sørget for at man spurte om beboerne savnet noe, og om de hadde tips til tiltak de kunne ønske seg. Slik fikk beboerne bidratt med innspill, og de fikk også et ansikt å forholde seg til.

De som gikk rundt var leder for frivilligsentralen, prosjektleder for Fjell 2020, frivillige fra Fjell og Fjell kirke.

Metode 9: Aktivitet på tvers av byen/nettverksbygging

Mål: Folk blir kjent på tvers av byen og forbedre omdømmet.

Eksempel: Jobbsjansen

Fjell 2020 hadde bevisst noen tiltak som rekrutterte på tvers av byen. Formålet med det var at deltagerne skulle få et nettverk på tvers av byen. Fjell er et område som det ikke er naturlig å besøke dersom du ikke bor eller jobber der. Befolkningen på Fjell tar mindre del i organiserte aktiviteter utenfor Fjell, og flere står også utenfor arbeidslivet. Det er derfor få arenaer der folk fra Fjell kan møte andre. Prosjektet ønsket derfor noen prosjekter der folk kunne møtes på tvers av byen.

Jobbsjansen, som er et tiltak for å få innvandrerkvinner som står langt fra arbeidslivet i jobb, ble derfor de første årene lagt til sentrum. Jobbsjansen rekrutterer kvinner fra hele Drammen. Tiltaket ble senere flyttet til Fjell, for at det skulle bli mer synlig for befolkningen på Fjell, og for å få folk til å komme til aktivitet på Fjell. Jobbtiltaket Ut i jobb rekrutterte kun fra Fjell.

Bilde: Drammen kommune

Eksempel: Ung leder

Ung leder er et lederutviklingskurs for ungdom og unge voksne. Det er viktig at unge mennesker møtes på tvers av byen. Vennskap fører til færre fordommer. Ungdom er dessuten mer mobile enn barn. Det gjør at man kan tillate seg å ha samlingene forskjellige steder i byen. Kurset rekrutterer på tvers av byen.

KURS FOR MORGENSDAGENS LEDERE

UNG LEDER

ØNSKER DU Å LÆRE:

ENTREPRENORSKAP - EVENT MANAGEMENT
LEDERSKAP - MARKEDSFØRING - TEAMWORK

ER DU MELLOM 15-25 ÅR KAN DU NÅ SØKE PÅ KURSET
SØKNADSRIST: 9. DESEMBER 2016

SØKNADSSKJEMA LIGGER PÅ
FACEBOOK.COM/UNGLEDERDRAMMEN

OPPSTART 13. JANUAR

Suksesshistorie Ung leder

Ung Leder kurset 2016 hadde en stor betydning for meg. Det var et godt opplegg som var svært variert. I starten lærte vi masse gjennom å høre på en rekke foredrag som omhandlet viktige temaer under hovedtemaet ledelse. Deretter var det ofte gruppearbeid hvor vi måtte tenke på egenhånd for å komme på kreative løsninger. Til slutt fikk vi kommet opp med et konsept for Elvevill helt selv og selv kontakte menneskene vi ville samarbeide med. Gjennom så variert læring, fikk jeg et enormt utbytte av dette. Mye av kunnskapene bruker jeg i dag når jeg skal prøve å være en god leder i Røde Kors ungdom, og når jeg arrangerer en rekke aktiviteter for denne organisasjonen. I tillegg må jeg nevne det sosiale. Det var ikke en gang det var kjedelig under planleggingen eller møtene, grunnet alle de fantastiske menneskene. Det er det som er så unikt med ung leder kurset: det kommer ofte veldig ulike mennesker dit, og du lærer deg å kjenne mennesker som er svært ulik deg selv. Jeg har selv kontakt med omtrent alle fra Ung leder kurset, i større eller mindre grad. Noen av oss møtes ofte mens andre av oss faktisk vurderer å melde oss på Ung leder kurset igjen, for å oppleve det enda en gang.

Eksempel: Blåkkfestivalen

Frivillige på Fjell, borettslagene og kommunen ved frivilligsentralen arrangerer årlig Fjell bydelsdag. Dette har i mange år vært en dag med aktiviteter for barn og voksne, en lørdag i mai fra kl. 11-15. Ordfører åpner bydelsdagen.

Fjell 2020 ønsket å utvide dagen med aktivitet for ungdom. Resultatet ble en hiphop festival. Festivalen fikk navnet «Blåkkfestivalen», og finner sted fra kl. 17-23 samme dag som Fjell bydeldag. Det første året var det nesten utelukkende ungdom fra Fjell på festivalen. Det var ca. 300 tilskuere. Blåkkfestivalen ble stadig mer kjent utenfor Fjell, og de siste årene har det tiltrukket seg publikum fra hele Drammen og Omegn, Oslo og Vestfold med rundt 1200 tilskuere. Festivalen er det tiltaket som har bidratt til å fremme et positivt omdømme av området mest.

Bilde: Drammen kommune

Metode 10: Se sammenheng mellom flere tiltak

Eksempel: Ung leder, Ungdomscrewet og Blåkkfestivalen

En styrke ved å ha et prosjekt som kan ivareta helheten, er at tiltak kan styrkes ved å se flere tiltak i sammenheng. Ungdomscrewet på Neon aktivitetshus består av ungdom som er deltagere på Ung leder kurset. Det er ungdomscrewet som planlegger og gjennomfører festivalen sammen med kommunens ansatte.

I uka før selve Blåkkfestivalen får ungdom delta i forskjellige workshops som er planlagt av ungdomscrewet og ansatte. Workshopene ledes av noen av artistene som deltar på festivalen. Deltagerne på workshopene lager sine egne låter og øver inn dans. Dette fremføres på festivalen. Det har vært et mål at festivalen både skal ha lokale artister og artister som er kjente. I tillegg er dette høydepunktet for ungdomscrewet på Neon aktivitetshus.

Metode 11: Synlig aktivitet - områdeutvikling

Områdesatsinger pågår over lang tid. Befolkningen i området har ofte store forventninger til satsingen, og forventer resultater. Tjenestetiltakene er ofte lite synlige, og det kan ta flere år før man ser effekten av disse. Fjell 2020 planla derfor bevisst å gjennomføre ett områdeutviklingstiltak hvert år:

Eksempel: Liste over områdetiltakene i Fjell 2020 i perioden 2010-2020:

- **Fjell passivhusbarnehage.** Åpnet januar 2011
- **Galterudhallen.** Medvirkning og oppstart i 2012. Åpnet august 2013
- **Oppgraderte uteområder på Galterud skole.** Åpnet august 2013
- **Ny park, Hundremeterskogen, og gangvei.** Åpnet 26. juni 2014
- **Nytt kjøkken og vaskeri på Fjell bo- og servicesenter.** Åpnet 18. juni 2015
- **Ny park, Dumpa.** Åpnet 15 juni 2016
- **Nytt kunstgress på Fjell fotballbane, nye sikkerhetsnett, ny tribune og oppgradering av cricket løpebane.** Åpnet: 19. august 2016
- **Ny volleyballbane på gammel parkeringsplass.** Åpnet: 11. juni 2018
- **Ny parkeringsplass.** Åpnet 11. juni 2018
- **Ny lekeplass.** Åpnet: 11. juni 2018
- **Oppgradering av uteplassen på Fjell bo- og servicenter.** Åpnet 2018
- **Nytt Aktivitetshus/flerbrukshall.** Brukermedvirkning, politiske avklaringer mm i perioden 2014-2017. Byggestart i 2018. Åpnet 6. desember 2019
- **Flytting av skolens parkeringsplass/anlegge nytt: 2019**
- **Rehabilitering og påbygning på Fjell skole.** Åpnet mars 2020
- **Ny allmenning mellom Fjell skole og Aktivitetshuset:** Sommeren 2020
- **To nye femmerbaner ved siden av Fjell fotballbane:** Våren 2020
- **Gamle Fjell bydelshus omgjort til barnehage for Fjellhagen barnehage:** Åpnet august 2020
- **Rive bygget til Fjellhagen barnehage, og opparbeide torg:** Ferdigstilles i 2020

Metode 12: Områdesatsing – arena for innovasjon og utvikling - Overføringsverdi til resten av kommunen

Rådmannen anså Fjell 2020 som et viktig utviklingsprosjekt. I en kommune som Drammen, med store levekårsutfordringer i store deler av kommunen, er det viktig å ha gode tiltak som virker levekårsutjevne. Slike tiltak er ofte dyre, og det er viktig å vite at tiltakene er treffsikre om de skal implementeres i hele kommunen. I et så stort prosjekt som områdesatsing er det viktig at man tør prøve ut ting som er nyskapende og ressurskrevende. Fjell 2020 ble derfor et viktig utviklingsverksted, der rådmannen hadde som mål at større tiltak som viste seg å ha en effekt, skulle kunne overføres til resten av kommunen.

Eksempler på tiltak som først ble igangsatt på Fjell, og så tilbudt i hele kommunen:

Eksempel: Gratis kjernetid i barnehage til gratis heldagsbarnehage for alle lavinntektsfamilier

Gratis kjernetid i barnehage ble tilbudt alle barn fra 3 år i området Fjell/Austad. Prosjektet viste seg å ha god effekt på barnets språkutvikling, og prosjektet oppnådde å få en høy deltagelse i barnehage i målgruppa. Drammen kommune bestemte seg derfor at det skulle tilbys gratis heldagsbarnehage for alle barn i lavinntektsfamilier i hele Drammen.

Eksempel: Aktivitetsskole

Fjell 2020 etablerte gratis aktivitetsskole for alle 1. klassinger på Fjell skole og Brandengen skole. Prosjektet ble utvidet til å innlemme 1.-4. klasse etter hvert, og det ble fra starten av planlagt en utrullingsplan for alle skolene i «gamle» Drammen. De siste skolene ble innlemmet i ordningen høsten 2019.

Eksempel: Familiehjelpen

Familiehjelpen startet som et lavterskeltiltak på Fjell. Tiltaket hadde positive resultater, og ble utvidet til hele kommunen da prosjektet ble avsluttet og overført til ordinær drift.

Metode 13: Samarbeidsavtaler og evalueringer

Områdesatsing innebærer en helhetlig og sammenhengende innsats i et nærmere definert geografisk område for å styrke områdets fysiske og sosiale standard. Dette krever at man jobber inn mot flere ting samtidig, og at man greier å se disse tingene i sammenheng. I Fjell 2020 ble det igangsatt flere delprosjekter. Disse ble ansvarsplassert i de virksomhetene som har ansvar for de tjenestene til vanlig. Det ble utarbeidet samarbeidsavtaler mellom virksomhetene og Fjell 2020.

Samarbeidsavtalene regulerte ansvarsforhold, mål som skulle oppnås, rapportering og økonomi. Virksomhetsleder rapporterte til enten prosjektleder, eller til styringsgruppe der det var opprettet egen styringsgruppe for det delprosjektet.

Det ble også gjennomført egne evalueringer for noen av delprosjektene. Dette var i form av enkle spørreundersøkelser til deltakerne.

Underveisevaluering

Fjell 2020 gjennomførte en større underveisevaluering. Formålet var blant annet å se om tiltakene er i tråd med mandatet, om de treffer målgruppen, om prosjektet har måloppnåelse og om tiltakene har en effekt, og å justere kursen alt etter hvilke funn som ble gjort.

Fra kravspesifikasjonen for underveisevalueringen:

Punkter som skal inngå i underveisevalueringen:

- Om tiltakene er i tråd med mandatet
- Om tiltakene treffer målgruppen
- På hvilken måte har tiltakene eventuelt bidratt til effekt opp mot de tre hovedstrategiene prosjektet har satt seg?
 - Har tiltakene bidratt til ressursmobilisering?
 - Har tiltakene bidratt til økt deltakelse i samfunnet?
 - Har tiltakene bidratt til å bedre bomiljøet, skapt nye møteplasser og økt aktivitet i området?
 - Har tiltakene bidratt til kvalifisering, arbeid, trivsel og til å fremme helsen?
- Har enkelte tiltak høyere effekt enn andre, sett opp mot prosjektets strategier?
- I hvilken grad er brukerne hørt i utforming og drift av tiltakene?
- I hvilken grad er tiltakene forankret i kommunen og bydelen?
- Hva skal til for at tiltak skal kunne implementeres i ordinær drift?
- Gir tiltakene et reelt områdeløft?
- I hvilken grad har tiltakene bidratt til bedre samarbeid mellom virksomhetene på Fjell?
- I hvilken grad har eventuelt økt samarbeid mellom virksomhetene på Fjell gitt gevinster i form av bedre tjenester for befolkningen på Fjell og bedre ressursutnyttelse?
- I hvilken grad bidrar tiltakene til å bedre den økonomiske situasjonen til befolkningen på Fjell?

- Gir tiltakene bedre oppfølging av barn og unge?
- Bidrar tiltakene til bedre levekår?
- I hvilken grad utfyller tiltakene hverandre og eksisterende drift¹ (synergieffekter)?
- I hvilken grad utfyller tiltakene hverandre?

En del av byggetiltakene er under planlegging, noen er så vidt i gang og andre igjen er ferdigstilt. Det er ønskelig at det i underveisevalueringen sees på brukermedvirkningen i planarbeidet.

Det ønskes en tilbakemelding, i rapports form, og med en analyse over hva som fungerer og hva som kan forbedres. Dette er punkter vi vil at skal være med, men oppdragstaker er fri til å vektlegge og evaluere andre momenter i tillegg.

¹ Eksisterende drift er allerede etablerte tjenester og tiltak på Fjell, f. eks Frivillighetssentralen, Nærmiljøkontoret, Helsestasjon, barnehager, frivillige organisasjoner mm

Les underveisevalueringen [her](#).

Sluttevaluering

I 2019 ble det gjennomført en sluttevaluering for å se om prosjektet hadde nådd sine mål. Sluttevalueringen skulle også gi nyttig læring for ordinær drift og for senere prosjekter.

Se læringspunkter fra sluttevalueringen under metode 2, og les rapporten [her](#).

Metode 14: Tillit

Tidligere erfaringer fra Fjell, og kunnskap fra andre områder med høy andel med innvandrerbakgrunn, viste at det er vanskelig å få alle befolkningsgrupper til å delta på både organisert og uorganisert aktivitet. Samtidig visste vi at skolene har høy tillit blant de samme gruppene. På Fjell hadde i tillegg Fjell kirke en positiv posisjon.

Fjell 2020 la derfor bevisst de innledende tiltakene til arenaer som har tillit i befolkningen på Fjell. Det vil si til skolene på Fjell og til Fjell kirke. Mange av tiltakene rettet mot barn og unge, var derfor ofte i samarbeid med disse aktørene. Etter hvert som prosjektet befestet sin posisjon og opparbeidet seg tillit, kunne prosjektet jobbe friere og oppnå god deltakelse uavhengig av skolene og kirken.

Metode 15: Positiv omtale

Det er ikke lett å få media til å skrive om de positive tingene. Fjell 2020 har fått mye oppmerksomhet, og det har også ført til at media har vist interesse for satsingen. Ordfører har vært en særdeles aktiv promotør av satsingen, og frontet ofte media, og tok de gjerne med på en rundtur på Fjell. Fjell 2020 har også greid å selge inn positive saker, og har gjennom det fått mye positiv omtale av tiltakene. Dette har også bidratt til omdømmebygging.

Bilde gjengitt etter tillatelse fra nettavisa Drammen Live24:

ÅPENHJERTIG: 14 år gamle Nancy Effah (foran), med klassevenninnene Mirab Anwar, Zehra Gulcan, Hacer Alev Ekiz og Fereshta Abdulvahed har laget digitale historiefortellinger.

ALLE FOTO: ALEXANDER JANSEN / DRM24

- Fjell har blitt et mye bedre sted å være ung enn før

9. trinn på Galterud gir et sterkt innblikk i hvordan det er å være ung på Fjell gjennom video-prosjektet «Si Det».

Metode 16 God koordinering

En av suksessfaktorene i Fjell 2020 har vært god koordinering og ledelse av prosjektet. Koordineringen har foregått på to nivåer. Prosjektleder har koordinert alle tiltakene og delprosjektene seg imellom, og vært bindeledd mellom den politiske og administrative ledelsen og det lokale nivået. Prosjektleder deltok i alle styringsgruppene og var involvert og oppdatert på alle tiltakene på ledelsesnivå. Prosjektet ansatte i tillegg en lokal koordinator på Fjell. Koordinatoren hadde ansvar for fremdriften og koordinering av tiltakene lokalt. Koordinator var også direkte ansvarlig for flere av tiltakene, da hun også var avdelingsleder for ansatte i virksomhet kultur på Fjell. Prosjektleder for Fjell 2020 og koordinator hadde tett samarbeid. Denne modellen førte til en effektiv drift, og god forankring og ledelse mellom nivåer.

Fjell 2020 – Mot en bedre fremtid 2010 - 2020